

**Ja, oči, gej sem.
In kaj potem? Ali
zaradi tega nisem
več tvoj otrok?**

Normalno je, da do nekoga čutimo privlačnost. Do nekaterih bolj, do drugih manj. Ni univerzalnega pravila, kdo nam je fizično všeč. Le redkokdaj se zgodi, da bi se dekletu fizično privlačni zdeli vsi ali, da bi bil nekdo privlačen vsemu. Ne sprašujemo se, zakaj in kako. Tako preprosto čutimo. Če nam niso všeč vsi, zakaj smo torej kot družba obremenjeni s tem, da je moški všeč moškemu? Ali ženska ženski? Tako kot mi tudi oni čutijo privlačnost do neke osebe, vendar pa je ta istega spola. Pa je družba še vedno obremenjena s tem, kako je mogoče, da obstajajo med nami tudi taki, ki so jim všeč pripadniki istega spola? Vsiljuje pravila in norme, kako naj bi se vedli in delovali po pravilih (pa čeprav v nasprotju s sabo), vse, kar ni »zaigrano« po teh normah, pa velja za sramotno, nedopustno, nenaravno in jih skuša prevzgojiti. Ko ugotovi, da jih ne more, pa postanejo tarča žalitev in nesprejetja v socialno okolje.

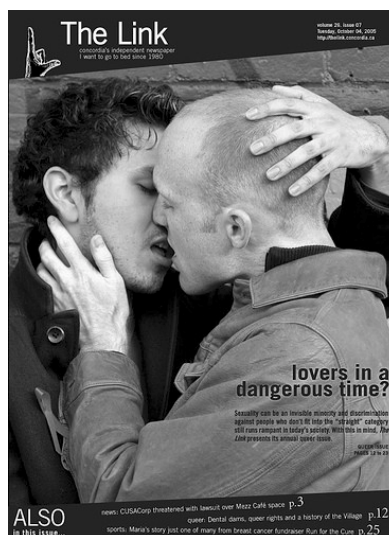
Nenazadnje se to dogaja tudi v družbi, ki naj bi bila liberalna, na ravni človekovega intimnega življenja. Zanimivo pa je, da kljub ženski (še) nepopolni enakopravnosti v družbi velja dejstvo, da pa je na področju gejevsko-lezbične tematike strpnost le obrnjena v prid ženskam. Večina se govori o gejih, več se jih žali in zaničuje, medtem ko je v opredelitvi do lezbijk še vedno prisotna (še dobro, da je tako) precejšnja mera tolerantnosti in razumevanja. Tudi na ljubezenskem področju, ne le političnem in ekonomskem, je znano, da je moškim lažje, ker jim je večkrat oproščeno, bolj jih razumemo, hitreje najdemo izgovor za njihove »spodrsiljaje« ali negativno nepričakovano vedenje. Na področju homoseksualnosti pa se zdi, kot da je eno izmed redkih, kjer jim je veliko težje. Velja nenapisano pravilo (narekuje ga družba), da je sramotnejše biti gej kot lezbijka. Toda, zakaj bi istospolna ljubezen sploh bila sramotna?

Oni so ravno tako kot mi ljudje z razumom, sposobnostmi in čustvi, le da jih izražajo istemu spolu. A nas to res tako moti, da z njimi ne bi imeli opravka? Dejstvo je, da imajo oni zaradi svojega nagnjenja močno oteženo in zapleteno življenje, posebno na področju socialnih stikov, ki vključuje, poleg odnosa s primarno družino, tudi negotovo prihodnost načrtovanja morebitne mogoče sekundarne družine (strah pred osamo v preostanku življenja, neizpolnjene želje po popolni družini z otroki, negotovost glede poklicne prihodnosti – v primeru, ko bi se bali odzivov sodelavcev, težave pri navezovanju stikov z ljudmi – še posebno istega spola – zaradi strahu pred njihovim odzivom ...). Pa zaradi tega pogosto zanikajo svojo resnično usmerjenost, saj se zavedajo se negativnih posledic, ki jih je v bistvu »določila« družba, pogosto brez razloga naperjena proti njim.

"Love Is Blindness - No call and no warning,
Baby, a dangerous idea - That almost makes sense."

Zbrala sem in zapisala resnične misli štirih ljudi (dve ženski in dva moška) različnih starosti, poklicev, interesov, ki so odraščali v različnih socialnih okoljih. Vsak izmed njih je imel različne izkušnje, nikomur izmed njih ni bilo lahko, vsaj ne vedno:

*Luka, 23 let, študent (odraščal v družini visoko izobraženih staršev)

Slika: Link2lando – The kiss

"Da sem gej, sem se zavedel pri 16 letih. Preprosto takrat, ko sem v pogovorih s prijatelji ugotovil, da svojega mnenja o dekletih in spolnih izkušnjah ne morem –vsaj ne iskreno– deliti z njimi, ker so bile moji misli drugačne, moji

občutki drugačni ... Zavedal sem se, da »blefiram«. Sprva še samospoznanja nisem vzel resno, ker sem menil, da morda zaostajam v spolni ali čustveni zrelosti. Ne le zavedel, ampak tudi vedel pa sem takrat, ko sem čutil vznemirjenje ob moških. To je prišlo samo od sebe, na silo sem se želel znebiti teh občutkov, pa čeprav pri nas doma o tem nismo nikoli govorili, ampak preprosto nismo, ker se je vsem verjetno zdel, da bom popolnoma normalen fant. Zato nisem imel občutka o tem, kako bi lahko to sprejeli moji starši in sestra. Začele so se moje težave z vključevanjem v družino, saj sem večkrat - recimo na morju – nezavedno strmel v nekoga. Bal sem se, da me bodo razkrinkali, svoje resnice sem se sramoval. Toda razkrinkal sem se sam, saj sem vedel, da igrati ne bom mogel, pa naj stane, kar hoče. Poskušal sem biti s puncami, pa sem hitro ugotovil, da ne bo šlo. Ko sem svoje spoznanje zaupal staršem in prijateljem, je bil seveda med njimi prisoten šok, hkrati pa so bili razumevajoči. Starša sta mi stala ob strani, svetovala sta mi le, naj tega ne omenjam vsakomur, pa da naj čimbolj skrivam svoje zasebno življenje, še posebno kasneje, ko bom iskal službo. Prijateljice so ohranile enak odnos do mene, nekateri prijatelji so se me iz previdnosti izogibali, pa čeprav sem jim razložil, da če sem gej, ne pomeni, da sem zaljubljen v njih ali da so ogroženi, ko so ob meni. Načeloma pa sem jih razumel, saj so se mogoče bali zlobnih namigovanj s strani okolice, pa čeprav živimo v večjem mestu. Do sedaj pa, priznam, težko navezujem stike, kaj veliko izkušenj nimam.«

"Človeštvo si izmišlja nove norme, nas kar naprej s tabuji straši, družba naša nobena izjema ni. Zapeljiva je skušnjava, lačno me premami spet in spet, a ni tabuja na celem svetu, ki ne bi zrastle le v tvojih očeh."

*Nataša, 24 let, delavka v tovarni (odrašala v družini staršev s poklicno izobrazbo)

Zelo zgodaj sem odkrila svoja nagnjenja. Ni me skrbelo, kaj bo, ker sem se zgodaj finančno osamosvojila in sem vedela, da lahko sama živim,

Slika: Girls kissing – Drdemento

kakor hočem. S partnerko živim v skupnem stanovanju. S starši nimam veliko stikov. Ker sem po naravi trdna osebnost, me njihove žalitve in ne žalitve sorodnikov niso prizadele. To pač jemljem kot njihov problem, ne moj. Prijatelji so vedejo enako, je pa res, da za mojo nagnjenje vedo že dolgo, tako da so me pretekli prijatelji, ki se jih imela in jih je preveč motilo, da bi z mano še spregovorili besedo brez moraliziranja in pametovanja o naravi, že tako ali tako zapustili. Pravim, da je to njihov problem. Drugače pa živim dokaj normalno. Težave imam na delovnem mestu. Opravljam delo v proizvodnji in moški sodelavci me zaradi mojega nagnjenja izzivajo, osvajajo in otipavajo, češ naj se spametujem. To mi seveda ni všeč, a se izzivanja hitro naveličajo in me nato pustijo pri miru.«

*Pavle, 58 let, upokojen(odrašal na kmetiji)

Slika: Soft kiss – Powerbook trance

»Kljub zgodnjemu spoznanju, da sem gej, sem naredil tako, kot je bilo za moje okolje sprejemljivo: se poročil in si ustvaril družino (imam sina, ki že ima družino). O svojem nagnjenju sem dolgo molčal, saj sem vedel, da se moram vdati v usodo, da ne gre drugače. Kasneje nisem več zdržal. Prek medijev sem ugotovil, da tema postaja aktualna in znana, da še zdaleč nisem osamljen primer, zato sem nazadnje zbral pogum in jima priznal. Žena je bila zelo šokirana, jezna, dejala je, da se počuti zlagano in izigrano, da sem ji uničil življenje ... Tega se zavedam tudi sam, ne bi je smel vpeljati v to. Je pa res, da sem jo kljub vsemu ljubil in to sem ji vseskozi poudarjal. Nazadnje se je le umirila, sam pa sem se še vedno počutil kriv. Zdaj imam že nekaj let partnerja (žena pred leti umrla za rakom). Seveda so ljudje kmalu izvedeli in seveda je

prišlo do žalitev, če me je kdo od znancev ali nekdanjih prijateljev srečal, me je fizično napadel. Izguba prijateljev je bolela. Ko se je sin ženil, me je prosil, naj na poroko ne pripeljem partnerja, ker bi to pokvarilo vzdušje in bi bilo moteče za goste. Rekel, da se želi imeti na dan poroke lepo. Seveda sem ga razumel. S partnerjem pa se ne izpostavljam, ne zahajava veliko med ljudi.«

Tina, 17 let, dijakinja (odrašala v družini staršev s srednjo izobrazbo)

»Enostavno si ne morem predstavljati fantov ob sebi. Gnusijo se mi, če pomislim na intimnosti z njimi. Menjala sem že več intimnih prijateljic, ki pa so večinoma biseksualke. O resni puncu ne razmišljam. Mislim, da ljudje postajajo vedno bolj odprti glede tega. Kadar se poljubljam s prijateljico v diskoteki, niti ne vzbujava pretirane pozornosti, ker, kot sem rekla, to ni več tak tabu med ljudmi. Staršem pa še nisem povedala, ker nočem, da bi mi modrovali in kratili svobodo, in jim ne nameravam, zaenkrat, tudi ne vsem prijateljem. Zaupala pa sem se teti, ki me je skušala prepričati, da je to zgolj prehodno obdobje, da sem v fazi eksperimentiranja. Ne vem, mogoče, ampak jaz mislim, da ne.«

Iz zgodb lahko razberemo njihov boj s samim seboj, z bližnjimi, s sprejetjem njih kot takih in boj s širšo družbo. Družba izvaja pritisk, ki je lahko tako močan, da lahko povzroči posledice, kot so zlagano življenje (v Pavletovi zgodbi), strah pred stiki z ljudmi, tudi strah pred intimnostjo (v Lukovi zgodni). Poleg tega pa je razvidno, da lahko močan karakter in dobronamerna mera samozavesti pozitivno vpliva na upor proti družbenim načelom, kot je to storila Nataša.

V splošnem in ne glede zgolj na zgodbe pa se poraja vprašanje, zakaj so tolerantne do homoseksualcev večinoma ženske? Dejstvo je, da so ženske večkrat žrtev diskriminacije in da se lažje postavijo (poistovetijo) v vlogo diskriminirane osebe, imajo bolj razvito empatijo. In predvsem se ne »bojijo« lezbijk, tako kot se moški pogosto »bojijo« gejev. Ženske so vajene stikov z ženskami, kot so manj diskreten objem, poljubček za pozdrav in za slovo itd. Pri interakcijah moški z moškimi tega seveda ni, moški se ob gejih počutijo ogrožene v smislu, ali ta gej res gleda na njih običajno ali z vidika spolnosti – torej kot na moškega. Dejstvo pa je, da do negativnih posledic ne bi prišlo, če bi homoseksualne ljudi preprosto sprejeli medse in njihova nagnjenja kot del njih oziroma njihovo lastnost in ne kot negativno celoto, zaradi česar si zasluži na »odpad«. Je preveč utopično pričakovati, da bi kar naenkrat postali tolerantni? Seveda, čaka nas še dolga pot.

Anja Lipovšek

Ko se je sin ženil, me je prosil, naj na poroko ne pripeljem partnerja, ker bi to pokvarilo vzdušje in bi bilo moteče za goste